

„Danstereen“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESBLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA, udgivet af „Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danstereen” udkommer Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00. Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres DANISH LUTHER. PUBL. HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Aftandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Acceptance for Mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 8, 1918.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danstereen's” Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Past. M. Th. Jensen, Fremont, Nebr., har opsagt sit Kald der for at tage imod det Kald, som vi forleden meddelte, at Menigheden i Selma, Calif., havde udstedt til ham.

Bethania Kirken, Racine, nedbrændt. Søndag Morgen den 9. Marts er Bethania Kirken, efter hvad der medles os fra Racine, atter nedbrændt. Det er anden Gang i Løbet af de sidste to Aar, denne Kirke, ved hvilken Past. K. C. Bodholdt, Den danske Kirkes Formand, er Præst, er nedbrændt.

Past. James Petersen skriver til os, at han er ansat som Post. Chaplain to Ft. Crook, men vender at blive løst fra Tjeneste i Hæren, saa snart den regulære Arme begynder at komme hjem fra Frankrig, da han har afslaaet et Tilbud om en Kommission i den regulære Arme. Han mente, det var hans Pligt, og det var tillige hans Ønske, at kaste Lod sammen med sin egen Kirke i disse kritiske Tider. Han bor nu med Familie i en elegant Lejlighed, som tilhører Regeringen. Hans Adresse er: Rev. James C. Petersen, Post. Chaplain, Ft. Crook, Nebr.

National Lutheran Councils Maal, at samle \$500,000 til Genopbyggelsesarbejde blandt Trossøskende i de af Krigen hærgede Lande naaedes ikke i den fastsatte Tid, 16. til 26. Februar. En Rapport af 8. Marts, der er indsendt til os, viser en Sum af \$320,341.00. Hele Listen er givet statsvis og ikke samfundsvis. Men i 16 Stater har man naaet eller oversteget den foreslaaede Sum, og ved at lægge Mærke til, hvilke Stater det er, der staa tilbage; næres Haabet om, at Maalet nok skal naas. Af de \$60,000, der var foreslaaet Minnesota, var der kun indkommen \$10,500, og i Nebraska kun \$3,781.00 af \$9,000.00. Her ved vi, at det uheldige Vejr og Føre har lagt næsten uoverkommelige Hindringer i Vejen. Rimeligvis er det lignende Hindringer, der har forsinket Arbejdet andre Steder. Vi nærer endnu det lyse Haab, at Maalet ikke alene skal naas, men overskrides — „over the top.” I Utah har man f. Eks. samlet \$150,00 i Stedet for \$100,00.

Sønderyderne i Stedet for Nat. Luth. Council. I sidste Nr. af „Dannevirke” tager Past. Th. Knudsen og Bladets Redaktør Ordet for at hjælpe Sønderyderne i Stedet for at tage Del i den Indsamling som forestaas af National Lutheran Council (Council forveksles helt igennem med „Lutheran Commission”). Vi har visseelig intet imod at give vor

Brødre i Sønderjylland en særskilt Haandskræning, og det er os vel kendt, at der snart vil blive udstedt en almindelig Opfordring til Danske i Amerika om at give en Skærv dertil. Men dels mente og mener vi, at Sønderjyderne er blandt dem, Lutheran Council vil hjælpe, og dels syntes vi, det var skønt at være med andre Lutheranere i Landet til at gøre en Anstregelse for at hjælpe andre trængende Trossøskende uden at spørge om nationalt Slægtskab.

Friskt Mod!

At den store Verdenskrig og dens Følger vil gøre Epoke i Verdens Historie, det synes ingenlunde alle, som iagttagere og tænker, at være enige om.

Der er ogsaa de, som mener, at noget radikalt nyt er i Frembrud paa Kirkens Omraade. Det er der vist ikke mange sundt tænkende Kristne, der gaar med paa, med mindre man ved det nye skulde tænke paa nyt Liv, ny Kraft, ny Gærbethed i Forhold til Kristendommens store og evige Frelsesandheder.

Ogsaa blandt os, i vort lille Kirkesamfund, gæder der noget; noget nyt er ved at bryde frem.

Hidtil har vi som Kirke væsentlig benyttet det danske Sprog, Modersmaalet. Men selv den naturlige Udviikling her i Landet styrede hen imod en Forandring i saa Henseende, for os som for andre Indvandrere, og dertil kom saa Krigen og den deraf følgende Amerikaniseringskampagne. Herefter synes vor Virksomhed væsentlig at maatte føres i Landets Sprog.

Men hvad vil en saadan Forandring medføre? Vil den ikke gribe forstyrrende ind i flere af vor Kirkes Virksomheder? Flere synes at ængstes ved Tanken derom.

Ved at lægge Mærke til at tænke over slige Stemninger opsteg de Tanker, eller blev de Tanker givet mig, som jeg her vil fremholde.

Lad mig indlede dem med Pauli Ord, Fil. 4, 6: „Været ikke bekymrede for noget, men lad i alle Ting eders Begæringer komme frem for Gud i Paakaldelse og Bøn med Taksigelse.” Dette Ord kan vi med saa meget større Ret gøre Brug af over for det her omhandlede, som det ikke er i vor egen men i Herrens Tjeneste, vi arbejder.

Det har behaget Gud at bruge os til at samle Tusinder af vore Landsmænd her i det store Land om Frelseren i Ord og Sakrament og opbygge dem til en luthersk Frikirke. Det er meget at sige Tak for, saa her er Taksigelse rigtig paa sin Plads. Men det, vi opbyggede, bar for en stor Del dansk-nationalt Præg. Det var naturligt, at det maatte være saa, og ogsaa fordi vi nød fuld Frihed til at gøre det saaledes, skylder vi Gud og vort Lands Regering hjertelig Tak.

Det var i Begyndelsen af Halvtjærdserne, den dansk lutherske kirkelige Virksomhed her i Amerika rigtig begyndte, altsaa mellem 40 og 50 Aar siden. Det er, hvad man regner for een og en halv Menneskealder siden. De første Børn, vi har døbt, er over 40 Aar gamle, og mange af dem har voksne Børn. Mon det med Rette kan anses for unaturligt, at Kirken maa møde disse i Landets Sprog! Visselig er der mange af vore Landsmænd, som er indvandret senere, og her maa ogsaa tages Hensyn til det naturlige; Kirken maa møde disse, ligesaa dem, der herefter kommer — om ikke Indvandringen helt standser — i det Sprog, de forstaa.

Men den væsentlige Tilvækst, vi herefter maa regne med vil komme fra den her i Landet opvoksede Ungdom. Er det da muligt eller rimeligt, at vi af dette Element kan faa saa stor Tilvækst, at vi kan bestaa som selvstændigt Kirkesamfund og forsvareligt løse de Opgaver, hvorefter et Kirkesamfund Liv og Virkekraft afhænger?

Stands nu lidt. Tanken er vel ikke ved at løbe løbsk og forville sig!

Hvem har sagt, at vi skal saa langt frem og blive saa store som selvstændigt, nationalt Kirkesamfund? Herren har ikke sat sin Kirke og Menighed nogen national Opgave, som den skal løse.

Vel maa der tages nationale Hensyn, som Paulus gjorde, naar han blev Jøde for Jøder og Græker for Grækere. Og naar en Missionar drager ud til et Hedningefolk, maa han lære vedkommende Folks Sprog og studere dets nationale Ejendommeligheder, men ikke for det nationale Skyld, kun for at bane Vej for det glade Frelsesbudskab, som han er kommen for at bringe dem.

Et lignende nationalt Hensyn er det jo, vi er i Færd med at tage over for den dansk-amerikanske eller amerikaniserede Ungdom. Vi har været — og maa velblive at være — danske for Danskere, men maa ogsaa blive amerikanske for Amerikanere (de danskfødte Amerikanere); vi maa som Paulus blive Tjenere for alle for at kunne vinde des flere (1. Kor. 9, 19).

Men Herren har ikke stillet os en saadan Opgave som at skulle opbygge og bevare en dansk National Kirke her i Amerika. Paa Kirkens Omraade gælder det konfessionelle, som det nationale gælder paa det folkelige Omraade.

Og er vi Lutheranere af dansk Stamme end ikke talrige eller mægtige her i Amerika, saa er den lutherske Kirke i Amerika forøvrigt ikke ubetydelig hverken i Tal eller Styrke. Den er stærk blandt vorer norske og svenske Frænder og blandt mange af andre Stammer, særlig af den tyske.*

Det var med den Virkelighed for Øje, det kom til at staa for mig, at der slet ingen Grund er til at se mørk paa Fremtiden eller til at tabe Modet.

Læg Mærke til, at hvor mægtigt et Samfund eller et Folk end er, saa bestaar udet af bare Enerer. Vor Millionhær i Frankrig bestod af bare Enerer, og det var alle disse Enerer, der tilsammen under gode Ledere udgjorde den mægtige Krigsstyrke. Det gjaldt om, at ingen af disse Enerer svigtede i Kampens Hede.

Lignende i Kirken. Det er Enerne, der udgør Menighed og enkelte Menigheder, der udgør Kirkesamfund. Men saa gælder det jo om, at der er Liv og Kraft i Enerne for at det hele Samfund skal kunne udrette noget.

Det, der altsaa først og fremmest maa spørges om, det er den enkelte Frelse og den enkelte Virksomhed, ikke mindst de døbte Børns Bevarelse i Samfund med Herren.

At springe den enkelte forbi og spekulere over Samfundsmuligheder, det er som at ville begynde fra Toppen at bygge et Hus. Der maa begyndes med at lægge en god Grundvold, om Huset skal staa fast og godt.

Men naar vi ser Sagen fra dette Synspunkt, da er Betingelserne jo saa gode som nogen Sinden. Herren er hos os i Ord og Sakrament med hele sin Naade til Frelse og til Bevarelse og Helliggørelse.

Næst det enkelte Menneske gælder det om den enkelte Menighed. Er der Liv og Kraft i den, og lever den i Samfund med sit Hoved, Kristus, saa gaar

*Hele den lutherske Kirke i Amerika, der i 1870 havde et Medlemsantal af 396,567, tæller nu ifølge „The Lutheran Church Year Book” for 1919 — 3,668,106 Medlemmer. Den har altsaa i de 48 Aar mere en ottendoblet sit Medlemstal. De fornemste skandinaviske Samfund tæller i følge nævnte Kilde: Den norske luth. Kirke i Am. (og den norske Frikirke) 488,563; Den svenske Augustana Synode 282,207 og de to danske Samfund tilsammen 48,968 — altsaa Skandinaverne tilsammen 819,738.

den ikke under paa Grund af Sprogblanding eller Sprogskifte.

Saa kommer vi til Sammenslutning af Menigheder til større Samfund — en Nødvendighed for Løsning af flere af Kirkens Opgaver.

Men ogsaa her gælder det egentlig Enerne, de enkelte Menigheder, at de i god Forstand er sig selv, at de vil arbejde, og at de vil nøjes med Broders Ret.

Jeg ser væsentlig kun to Færer. Lad mig prøve paa at klare, hvad jeg mener, ved Tal.

I vort Talsystem har vi ti Figurer, og hver af disse ti staaer for en vis Værdi eller Størrelse; selv det i sig selv værdiløse Nul har sin Betydning i Rækken eller sammen med en af de andre Figurer.

Lad nu 3 staa for en Person, 6 for en anden og 9 for en tredje. Om hver af disse gør sig til af hver sin Værdi, og hver af dem hæver sig over den mindre, saa bliver de alle temmelig ubetydelige.

Men lad dem staa sammen, se saa: 3 og 6 udgør saa 36, eller om den større stilles først og den mindre sidst, saa staaer der 63. Træder saa den i sig selv store 9 til, saa staaer der 369, om den mindre staaer først og den største sidst; stilles de sammen i omvendt Orden, saa staaer der 963.

Heraf ses den ene Fare — den, at den enkelte vil være noget stort for sig. Skönt Enerer er vi dog ikke skabt til at leve særskilte men i Samfund, ligesom Enerne stod organiserede sammen i Hæren. Det er ved at staa sammen, vi forslaar noget.

Den anden Fare, der ligger nær, er, at de smaa kommer til at se paa deres Ubetydelighed og taber Modet, som Manden, der fik det ene Pund at aagre med.

Men tag den mindste Talfigur — 1 — og stil det sammen med den største i Rækken, saa faar vi nitten eller i omvendt Orden 91. Hvilken underlig Værdi Ettallet alligevel har, naar det ikke staaer ene, men sammen med et andet Tal.

Jo, i Samfund er der Styrke. Er vi blot villige til at staa sammen med de andre, hvor vi passer bedst, saa er selv den lille betydelig. Ja selv et Nul dobbler det Tals Værdi, som det stilles efter.

De to Færer, jeg har søgt at pege paa, vil vi kalde Overmod og Mismod. Det er to farlige Slags Mod. Det Mod, der skal til for at kunne holde sig gennem en Krise, det er det friske Mod. Maaske det kan høves, at det viser sig som Vovemod eller sagte Mod, men lige meget, hvilken Form Modet under skiftende Omstændigheder maa tage, saa er det friskt Mod, det kommer an paa, naar det sættes paa Prove.

Det er ikke min Agt i Dag at forsøge at vise Vej frem igennem, hvad der forestaar, kun at give det Eftertryk, at det ikke er Hovedsagen at gøre de mange Beregninger eller at gaa og bekymre os, men derimod at være tro nede fra og opad, fra den enkelte til Samfundet, og at hver som et Guds Barn fylder sin Plads og vokter sig for de to Færer, saa ordner han, hvem vi jo kalder vor Herre, nok det andet.

Saa imidlertid synger vi: Een Vej eller anden, vor Herre ved Raad, Om end ej ad din Vej, Om end ej ad min Vej, Saa dog ad sin egen, vor Herre ved Raad.

Hvi taber du Modet? vor Herre ved Raad, Med ham ved din Side Du trøstigt kan stride, Derpaa kan du lide: vor Herre ved Raad.

A. M. A. Det begynder at lysne. Adskillige Breve har jeg modtaget, siden jeg skrev „Nogle faa Oplysninger.” Disse Breve

har været baade opmuntrende, undervissende og irettesættende. Jeg siger Tak for dem alle og ikke mindst for de sidste.

Jeg ser nu, hvad jeg burde have vidst for, at „the Flu” har haft sin store Skyld i, at saa mange Menigheder ikke blev færdige før med Listerne.

Den 8. Febr. var der indkommet \$4,220.22. I Dag, 17. Marts, er der indkommet \$6,100.

Vi har nu hørt fra 29 Menigheder af de 109, altsaa er der nu kun 80 Menigheder, som op til Dato ikke har ladet høre fra sig. Næste Gang skal jeg nævne, hvor mange i hver Kreds.

Af de 29 Menigheder, som har indsendt, har de 15 givet fra \$4 til \$47 over Ligningssummen. To har næsten fordoblet Ligningen. Kun een Menighed er kommet langt bag efter, knap 25 pCt. af Ligningen.

I seks Uger er der altsaa indkommet ca. \$2,000, men der kommer til at sættes lidt mere. Fart paa, om de resterende \$3,000 skal naas før Regnskabet slutes 25 Maj.

Kan vi naa de \$9,000? Ja, naturligvis, bare nu de 80 Menigheder vil skynde sig at blive færdige.

Det hjælper ikke at bære sig ad, som en af vore Præster. Han sagde: „Jeg har faaet Skolelisterne; er der nogen, der vil skrive paa, saa kom ind til mig.” Men det var jo dog bedre end at lade Listerne ligge i Skuffen og slet intet sige.

Tenk dog paa, hvor mange glade Ansigter, der vil være, hvis vi naaer de \$9000.00.

L. A. Laursen, Dana College, 17. Marts, 1919.

Brev fra Japan. Nr. 104.

Læste I forrige Brev om Obuchi? Og mon der var nogen, som vovede sig ved at sige: det vil jeg være med til? Ved at overtænke, hvad jeg skrev, forekommer det mig, at jeg i Forsøget paa at staa helt lige, er kommen til at staa lidt bagover, med andre Ord: ved at paapege Risikoen, afmaaled jeg vistnok Færen som større, end den er. Vi beder imidlertid om, at Herrens Villie maa ske, og haaber, at vi kan faa den at se ved den Modtagelse, forrige Brev fik.

Jeg skulde have skrevet en Del Brev; i Fjor fik vi nemlig fem fra Amerika, og jeg har ikke faaet svaret paa dem: et fra en Forening der underholder en af vore unge Mænd, et fra en meget kær Præstebroder, et fra en vistnok ukendt Ven, der sendte et af de mest velkomne Opmuntringsord, vi har faaet i lange, lange Tider, og det kom ved Herrens underlige Styrelse (nogle vilde maaske sige: Censorens Forhaling) netop i rette Time, — en Dag tidligere eller en kvart Dag senere vilde have gjort stor Forskel for os personlig. I samme Brev var ogsaa en 5 Dollar Seddel til Brug for trængende Studenter. Saa kom et rigtig opmuntrende Julekort fra en af de unge Præstebrodre, og nu lige for nylig et andet Brev fra en af vore trofaste Venner med 15 Dollars til Fordeling som Julegaver blandt vore Medarbejdere herude. Foreløbig: den hjerteligste Tak til alle fem. Senere haaber jeg at kunne tage Tid til at skrive til hver. Denne Gang tillader jeg mig, da jeg ved, at vi har mange personlige Venner, som ikke er fortrydelige over at høre lidt om os selv, at fortælle lidt om

Sygdom i Familien. Influenzaen har jo ogsaa graseret herude; paa sine Steder har den trediedel af Befolkningen været angrebet i Løbet af mindre end en Maaned. Dødeligheden har dog, om end slem nok, ikke været saa stor som hjemme, efter hvad vi nu hører.

Skolen i Kobe, hvor Børnene er, maatte lukkes det meste af November Maaned; Nellie var syg en tre Dage uden dog at blive ret daarlig, men Kristian

var haardt angreben; efter Midten af Maaned fik vi Brev om, at hans Tilstand var betænkkelig; skønt Feberen var forbi, havde han aldeles ingen Kræfter; han var for svimmel til at være oppe, og af Naturen meget mager, afmagrodes han nu, saa de var bange, han ikke vilde have Kræfter til at holde det ud paa Skolen. Brevet kom Søndag Middag.

Efter en kort Forhandling var jeg paa Toget, og naaede Kobe Tirsdag Morgen (Toget var omtrent 5 Timer forsinket). I Mellemtiden var der dog indtraadt en betydelig Bedring. For en Sikkerheds Skyld tog jeg ham til en Læge, som gav ham en grundig Undersøgelse og erklærede, at han trængte nu kun et Styrkemiddel for at blive helt rask. Lige efter Middag var jeg saa paa Toget hjem igen.

Den Gang var Maya en af de de to Børn, som ikke havde haft Influenzaen; alle andre Lærere med, havde været angrebet. Men næste Søndag var hun nede. Feberen var høj, og saa fik hun en halv Snes slæmme, store Bylder paa hver Arm. For 11 Dage holdt Skolens „Møder” hende inde i sit eget Værelse og plejede hendt Nat og Dag; men vi herhjemme fik kun at vide, at hun ikke var helt rask, indtil hun igen var i Skole.

Anden Søndag i Advent fik vi at vide, at Nellie havde Hovedpine og ikke kunde gaa til Kirke. Bagefter fik vi at vide, at hun havde et voldsomt Anfald, der varede i to Uger; hun kom bare op Dagen før Skolen lukkede for Juleferien og fik kun med Nød og næppe Tilladelse til at følge me de andre hjem.

Lørdag før Jul var der Glæde herhjemme: Familien var igen samlet, og nu skulde vi saa til at fejre en glædelig Jul. Lillejuledag vaagnede jeg uden Stemme og med Hovedpine og almindelig Hæbefindende. Ved Gurgelen og andre Midler kom jeg dog saa vidt, at-jeg efter Løfte kunde tage nogle Mil ud paa Landet til et Regeringssyxl for Spedalske og holde en Juleprædiken for disse elendige Skabninger, hvis Udseende er nok til at gøre en syg, indtil man har vænnet sig til at se dem.

Juledag var jeg bedre, men Mor var ikke rask, heller ikke Nellie, jeg og Kristian gik ene til Kirke, mens Mor og Pigerne hjalp hverandre i Huset; saa havde vi vor Julemiddag og vor egen danske Julegudstjeneste om Juletræet; om Aftenen var vi til Juletrafæst i Kirken, hvor Nellie skønt ikke rask efter Ønske spillede en Violin Solo; at synge en dansk Julesalme maatte opgives.

De vi kom hjem, kunde vi nok se, at Mor var daarligere, end vi havde antaget, men vi var alle trætte og tænkte, at en god Nats Sovn vilde hjælpe os alle.

Omkring ved fire blev jeg vækket ved en usædvanlig Støj: Mor var bleven meget daarlig og var staaet op, men følte sig ude af Stand til at holde sig oprejst, hun var dog kommen ind i det Værelse, hvor Børnene sov, en af dem hørte hende og sprang op for at hjælpe hende, men da de saa, hun var ved at besvime, hvad de aldrig havde set før, blev de alle bange og troede, at hun maaske var ved at dø. Ved deres Angstraab var det, at jeg blev vaagen og kom til. Vi bar hende da til Sengs, uden at hun havde nogen Anelse om det.

Et Par Timer senere havde vi næsten det selvsamme en Gang til. Nu tilstod hun, at hun var meget syg og lod mig hente en Læge. Han sagde først, at det var en voldsom Diarrhea, forarsaget ved Fordøjelsesforstyrrelser fra Slid, Overarbejde og Udmattelse. Hun havde haft Influenza allerede i Oktober, og det var først hen i December, at hun kom sig nogenlunde efter den Bronchitis, som medfulgte. Skolearbejdet tager alle mine Kræfter og al den Tid, jeg kan give til det, uden at det slaar til, saa det var kun alt for lidt, jeg kunde hjælpe i Huset. Og Tjenestepige er der selv-